

Framtidens arbetsmarknad

[SOM-rapport nr 2023:24]

Innehållsförteckning

Introduktion	1
Tabell 1 Lathund för procentskattningar vid olika gruppstorlekar	2
Tabell 2 Inställning till om grön omställning leder till att fler jobb skapas eller försvinner	3
Tabell 3 Inställning till om distansarbete gör det svårare eller lättare att upprätthålla en gräns mellan arbete och fritid.....	5
Tabell 4 Oro för: <i>Ökad stress i arbetslivet</i>	7
Tabell 5 Oro för: <i>Osäkra anställningsvillkor</i>	9
Tabell 6 Oro för: <i>Digital övervakning</i>	11
Figur 2 Andel oroadе över tid, 2016–2022	13

Introduktion

SOM-undersökningarna genomförs varje år sedan 1986 av SOM-institutet vid Göteborgs universitet. Syftet med undersökningarna är att kartlägga svensk opinion och belysa hur svenska folkets vanor och attityder förändras över tid. SOM-institutet är en centrumbildning vid Institutionen för journalistik, medier och kommunikation (JMG), Göteborgs universitet och har sin bakgrund i ett långvarigt samarbete mellan de två grundarinstitutionerna Statsvetenskapliga institutionen och Institutionen för journalistik, medier och kommunikation (JMG). Sedan 2017 är SOM-institutet även inrättat som en fakultetsgemensam forskningsinfrastruktur vid samhällsvetenskapliga fakulteten, Göteborgs universitet. Den nationella SOM-undersökningen genomförs i samverkan med forskare från olika discipliner, främst inom samhällsvetenskap.

SOM-undersökningens rapportserie står för en betydande del av resultatredovisningen av SOM-undersökningarna. Resultat publiceras även i form av presentationer och fördjupade analyser i de återkommande forskarantologierna. Alla publikationer finns tillgängliga för nedladdning på SOM-institutets webbsida www.gu.se/som-insitutet. En utförlig metoddokumentation från den nationella SOM-undersökningen 2022 finns tillgänglig på hemsidan¹.

Den nationella SOM-undersökningen 2022

Fältarbetet för den nationella SOM-undersökningen följer i huvudsak samma upplägg från år till år. Undersökningen 2022 använde en undersökningsdesign som kallas blandad datainsamling (*mixed mode*) vilket innebar att data primärt samlades in via postenkäter, men respondenterna gavs även möjlighet att fylla i enkäten på internet.

Undersökningen skickades ut till ett sannolikhetsurval av den svenska befolkningen. Urvalsramen innefattade alla svenska och utländska medborgare som har sin primära adress i Sverige och som är mellan 16 och 90 år. År 2022 ingick 26 250 personer i det totala urvalet. Den totala urvalsstorleken delades in i sju jämnstora grupper till vilka olika editioner av SOM-undersökningen 2022 skickades. Samtliga formulär innehöll 12 sidor med frågor varav ett antal sidor är fyllda med projektspecifika frågor vilka varierar mellan formulären.

Svaren samlades in mellan den 12 september och 30 december 2022. En stor andel av svaren inkom tidigt och 30 dagar in i fältarbetet hade närmare 70 procent av de slutgiltiga svaren kommit in. Under fältperioden genomfördes en serie påminnelser via post och SMS.

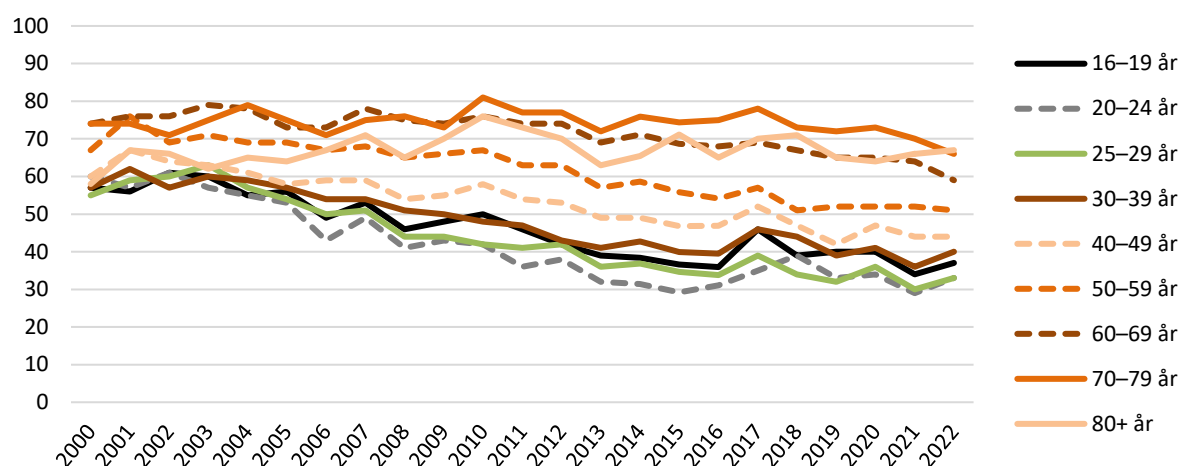
Svarsfrekvens och representativitet

Av det ursprungliga urvalet på totalt 26 250 personer var det 12 344 personer som besvarade och skickade in formuläret vilket motsvarar en nettosvarsfrekvens på 49 procent².

Vilka som svarar och vilka som inte svarar på en frågeundersökning har betydelse för tolkningen av undersökningens resultat. Om en viss grupp är underrepresenterad och samma grupps svar tenderar att skilja sig från övrigas blir studiens resultat mindre giltiga för populationen som helhet. Trots att knappt hälften av respondenterna inte svarar på enkäten är den demografiska representativiteten i svarsgruppen god i de flesta avseenden. I figur 1 görs det däremot tydligt att en lägre andel i de yngre åldersgrupperna svarar på den nationella SOM-undersökningen. Sedan 2017 får respondenterna en belöning i form av skraplott eller värdecheck efter inskickat svar. Tidigare forskning, samt experiment på SOM-institutet, visar att detta ger en positiv effekt på svarsfrekvensen och förbättrar de yngre åldersgruppernas representativitet.

¹ <https://www.gu.se/som-institutet/som-undersokningarna/metod-0>

² I nettosvarsfrekvensen har det så kallade naturliga bortfallet definierats bort. Till det naturliga bortfallet förs personer som är fysiskt eller mentalt oförmögna att svara på enkäten, personer som är avlidna, bortresta under större delen av fältperioden, emigrerade, har språksvårigheter eller inte alls talar svenska. Sammanlagt 953 personer, motsvarande 3,6 procent, har räknats bort som naturligt bortfall.

Figur 1 Svarefrekvens i olika åldersgrupper 2000–2022 (procent)

Kommentar: I den yngsta åldersgruppen ingick 15-åringar t o m 2008. I den äldsta åldersgruppen ingick 80–85 åringar t o m 2021. Från 2022 ingår 80–90 åringar i den äldsta åldersgruppen.

Träffsäkerheten i attitydfrågor om politiska förslag och bedömningar av ekonomin är hög trots variationen i svarsfrekvens mellan olika åldersgrupper. Frågor där det existerar större generationsskillnader, exempelvis nyhetskonsumtion, påverkas däremot något mer av att delar av befolkningen har en lägre representation i svarsunderlaget³.

Procentskattningar och felmarginaler

SOM-undersökningarna bygger på ett slumpmässigt urval av den svenska befolkningen 16–85 år. Resultat från sådana urvalsundersökningar är alltid förknippade med en osäkerhet som kan uttryckas i form av en felmarginal. Med hjälp av en felmarginal går det att beräkna ett konfidensintervall kring till exempel en procentskattning. Vi kan förvänta oss att procenttalet för hela populationen befinner sig inom konfidensintervallet i 95 fall av 100 i en tänkt situation med många upprepade mätningar. Att vara medveten om felmarginalen gör att vi lättare undviker att dra slutsatser om förändringar eller gruppskillnader som enbart beror på slumpen. Tabellen nedan ger några exempel på hur stor felmarginalen är vid olika gruppstorlekar och procentskattningar.

Tabell 1 Lathund för procentskattningar vid olika gruppstorlekar (felmarginaler och procentenheter)

Skattning	100	200	400	800	1 000	2 000
50 procent	±9,8	±6,9	±4,9	±3,5	±3,1	±2,2
30 procent	±9,0	±6,4	±4,5	±3,2	±2,8	±2,0
10 procent	±5,9	±4,2	±2,9	±2,1	±1,9	±1,3
6 procent	±4,7	±3,3	±2,3	±1,6	±1,5	±1,0
2 procent	±2,7	±1,9	±1,4	±1,0	±0,9	±0,6

SOM-institutet har i samverkan med Futurion undersökt framtidens arbetsmarknad. Frågorna om framtidens arbetsmarknad ställdes i formulär 4. Rapporten är framtagen av biträdande undersökningsledare Marcus Weissenbilder. För frågor, kontakta SOM-institutet på info@som.gu.se eller 031 786 3300.

³ Elias Markstedt (2014) Representativitet och viktning. SOM-rapport 2014:20, SOM-institutet, Göteborgs universitet.

Tabell 2a Inställning till om grön omställning leder till att fler jobb skapas eller försvinner, 2022 (procent)

		Den gröna omställningen kommer leda till att det försvinner fler jobb än vad som skapas nya	Den gröna omställningen kommer leda till att det skapas fler nya jobb än det kommer att försvinna	Summa procent	Antal svarande
<i>Samtliga</i>		30	70	100	1 598
<i>Kön</i>	Kvinna	27	73	100	811
	Man	32	68	100	777
<i>Ålder</i>	16–29 år	34	66	100	212
	30–49 år	30	70	100	456
	50–64 år	29	71	100	417
	65–90 år	28	72	100	513
<i>Ålder Kvinna</i>	16–29 år	30	70	100	121
	30–49 år	27	73	100	233
	50–64 år	26	74	100	220
	65–90 år	27	73	100	237
<i>Ålder Man</i>	16–29 år	40	60	100	85
	30–49 år	32	68	100	222
	50–64 år	34	66	100	195
	65–90 år	29	71	100	275
<i>Boendeområde</i>	Ren landsbygd	33	67	100	239
	Mindre tätort	35	65	100	274
	Stad/större tätort	28	72	100	758
	Sthlm/Gbg/Malmö	24	76	100	295
<i>Boendeområde Kvinna</i>	Ren landsbygd	31	69	100	129
	Mindre tätort	33	67	100	129
	Stad/större tätort	25	75	100	388
	Sthlm/Gbg/Malmö	21	79	100	145
<i>Boendeområde Man</i>	Ren landsbygd	36	64	100	107
	Mindre tätort	38	62	100	143
	Stad/större tätort	31	69	100	367
	Sthlm/Gbg/Malmö	27	73	100	148

Kommentar: Frågan lyder: 'Samhället och arbetslivet försöker på många sätt att motverka klimatförändringar och miljöförstöring samt verka för ökad hållbarhet, något som ofta benämns grön omställning. Vilket av nedanstående påståenden instämmer du mest i?' Procentbasen utgörs av de som besvarat respektive delfråga.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2022.

Tabell 2b Inställning till om grön omställning leder till att fler jobb skapas eller försvinner, 2022 (procent)

	Den gröna omställningen kommer leda till att det försvinner fler jobb än vad som skapas nya		Den gröna omställningen kommer leda till att det skapas fler nya jobb än det kommer att försvinna		Summa procent	Antal svarande
<i>Samtliga</i>		30		70	100	1 598
<i>Utbildning¹</i>	Låg	42		58	100	203
	Medellåg	38		62	100	489
	Medelhög	24		76	100	339
	Hög	18		82	100	526
<i>Yrkesgrupp²</i>	Tjänstemän	20		80	100	819
	Egenföretagare inkl. lantbrukare	32		68	100	76
	Arbetare	40		60	100	479
<i>Hushållsinkomst</i>	Max 300 000	38		62	100	333
	301 000–800 000	30		70	100	703
	Mer än 800 000	20		80	100	431
<i>Arbetsmarknadsstatus³</i>	Förvärvsarbetande	27		73	100	807
	Arbetslös	51		49	100	65
	Ålders-/avtalspensionär	28		72	100	466
	Sjuk-/aktivitetsersättning	(32)		(68)	100	19
	Studerande	32		68	100	108
<i>Ideologisk orientering</i>	Klart-/något till vänster	15		85	100	597
	Varken eller	35		65	100	336
	Något-/klart till höger	40		60	100	639
<i>Fackföreningsmedlemskap</i>	LO	42		58	100	237
	TCO	23		77	100	340
	SACO	12		88	100	147
<i>Anställningsform</i>	Tillsvidare-/fastanställning	28		72	100	1 220
	Tidsbegränsad anställning	29		71	100	139

Kommentar: För frågans lydelse samt procentbas se tabell 2a. ¹Låg = grundskola eller motsvarande, Medellåg = gymnasium eller motsvarande, Medelhög = eftergymnasial utbildning ej högskola/universitet eller högskola/universitet kortare än 3 år, Hög = högskola/universitet minst 3 år. ² Yrkesgruppkategori baserad på fråga om yrke samt fråga om yrkesgrupp. Tjänstemän = 'Hög tjänsteman; ledande befattning', 'kvalificerad tjänsteman' och 'övrig tjänsteman', Egenföretagare inkl. lantbrukare = 'småföretagare exkl. lantbrukare' och 'lantbrukare m.fl.', Arbetare = 'arbetsledare; tekniker', 'yrkesutbildad inom handel/service/omsorg', 'yrkesutbildad arbetare' och 'övrig arbetare'. ³ I kategorin 'Förvärvsarbetande' ingår även sjukskrivna och föräldralediga. I kategorin 'Arbetslös' ingår svarsalternativen 'Har arbete i arbetsmarknadspolitiska åtgärder/genomgår arbetsmarknadsutbildning' och 'Arbetslös'. Resultat i parentes bygger på svarstal under 50 personer. **Källa:** Den nationella SOM-undersökningen 2022.

Tabell 3a Inställning till om distansarbete gör det svårare eller lättare att upprätthålla en gräns mellan arbete och fritid, 2022 (procent)

		Mycket svårare	Något svårare	Varken svårare eller lättare	Något lättare	Mycket lättare	Summa procent	Antal svarande
<i>Samtliga</i>		13	40	36	7	4	100	1 657
<i>Kön</i>	Kvinna	12	41	35	8	4	100	850
	Man	13	41	36	6	4	100	796
<i>Ålder</i>	16–29 år	18	44	25	8	5	100	222
	30–49 år	14	35	36	8	7	100	474
	50–64 år	11	41	37	8	3	100	437
	65–90 år	10	44	39	6	1	100	524
<i>Ålder Kvinna</i>	16–29 år	17	47	25	5	6	100	128
	30–49 år	12	36	36	10	6	100	242
	50–64 år	11	41	35	9	4	100	235
	65–90 år	9	43	40	7	1	100	245
<i>Ålder Man</i>	16–29 år	18	44	25	11	2	100	88
	30–49 år	15	36	36	5	8	100	230
	50–64 år	12	41	39	6	2	100	200
	65–90 år	12	43	38	6	1	100	278
<i>Boendeområde</i>	Ren landsbygd	11	49	33	5	2	100	245
	Mindre tätort	13	41	37	7	2	100	283
	Stad/större tätort	12	40	37	7	4	100	789
	Sthlm/Gbg/Malmö	14	35	35	11	5	100	306
<i>Boendeområde Kvinna</i>	Ren landsbygd	10	45	33	8	4	100	132
	Mindre tätort	15	41	36	7	1	100	135
	Stad/större tätort	12	40	36	7	5	100	408
	Sthlm/Gbg/Malmö	10	37	35	13	5	100	152
<i>Boendeområde Man</i>	Ren landsbygd	12	51	35	1	1	100	110
	Mindre tätort	12	42	37	7	2	100	145
	Stad/större tätort	13	40	37	6	4	100	378
	Sthlm/Gbg/Malmö	18	33	35	9	5	100	152

Kommentar: Frågan lyder: 'Anser du att distansarbete gör det svårare eller lättare att upprätthålla gränsen mellan arbete och fritid?.' Procentbasen utgörs av de som besvarat frågan.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2022.

Tabell 3b Inställning till om distansarbete gör det svårare eller lättare att upprätthålla en gräns mellan arbete och fritid, 2022 (procent)

		Mycket svårare	Något svårare	Varken svårare eller lättare	Något lättare	Mycket lättare	Summa procent	Antal svarande
<i>Samtliga</i>		13	40	36	7	4	100	1 657
<i>Utbildning¹</i>	Låg	9	31	49	11	0	100	213
	Medellåg	17	41	34	6	2	100	509
	Medelhög	12	44	34	5	5	100	352
	Hög	10	42	33	9	6	100	540
<i>Yrkesgrupp²</i>	Tjänstemän	11	43	33	8	5	100	836
	Egenföretagare inkl. lantbrukare	7	47	35	10	1	100	81
	Arbetare	14	40	39	5	2	100	502
<i>Hushållsinkomst</i>	Max 300 000	16	38	38	6	2	100	346
	301 000–800 000	11	43	37	7	2	100	721
	Mer än 800 000	12	41	31	9	7	100	450
<i>Arbetsmarknadsstatus³</i>	Förvärvsarbetande	12	41	35	7	5	100	832
	Arbetslös	18	29	39	11	3	100	66
	Ålders-/avtalspensionär	10	43	40	6	1	100	475
	Sjuk-/aktivitetsersättning	(14)	(38)	(43)	(5)	(0)	100	21
	Studerande	20	40	24	13	3	100	114
<i>Ideologisk orientering</i>	Klart-/något till vänster	13	41	35	8	3	100	611
	Varken eller	10	42	38	6	4	100	355
	Något-/klart till höger	13	39	35	8	5	100	661
<i>Fackföreningsmedlemskap</i>	LO	15	42	37	4	2	100	247
	TCO	12	43	33	9	3	100	343
	SACO	13	43	29	9	6	100	150
<i>Anställningsform</i>	Tillsvidare-/fastanställning	13	40	36	7	4	100	1 259
	Tidsbegränsad anställning	14	42	31	10	3	100	143

Kommentar: För frågans lydelse samt procentbas se tabell 3a. ¹Låg = grundskola eller motsvarande, Medellåg = gymnasium eller motsvarande, Medelhög = eftergymnasial utbildning ej högskola/universitet eller högskola/universitet kortare än 3 år, Hög = högskola/universitet minst 3 år. ² Yrkesgruppkategori baserad på fråga om yrke samt fråga om yrkesgrupp. Tjänstemän = 'Hög tjänsteman; ledande befattning', 'kvalificerad tjänsteman' och 'övrig tjänsteman', Egenföretagare inkl. lantbrukare = 'småföretagare exkl. lantbrukare' och 'lantbrukare m.fl.', Arbetare = 'arbetsledare; tekniker', 'yrkesutbildad inom handel/service/omsorg', 'yrkesutbildad arbetare' och 'övrig arbetare'. ³ I kategorin 'Förvärvsarbetande' ingår även sjukskrivna och föräldralediga. I kategorin 'Arbetslös' ingår svarsalternativen 'Har arbete i arbetsmarknadspolitiska åtgärder/genomgår arbetsmarknadsutbildning' och 'Arbetslös'. Resultat i parentes bygger på svarstal under 50 personer. **Källa:** Den nationella SOM-undersökningen 2022.

Tabell 4a Oro för: Ökad stress i arbetslivet, 2022 (procent)

		Mycket oroande	Ganska oroande	Inte särskilt oroande	Inte alls oroande	Summa procent	Antal svarande
<i>Samtliga</i>		29	40	27	4	100	1 652
<i>Kön</i>	Kvinna	36	40	21	3	100	858
	Man	21	40	33	6	100	784
<i>Ålder</i>	16–29 år	33	35	26	6	100	216
	30–49 år	33	37	28	2	100	473
	50–64 år	30	41	26	3	100	439
	65–90 år	23	45	26	6	100	524
<i>Ålder Kvinna</i>	16–29 år	40	37	21	2	100	126
	30–49 år	38	37	24	1	100	244
	50–64 år	37	42	18	3	100	238
	65–90 år	32	43	20	5	100	250
<i>Ålder Man</i>	16–29 år	22	33	32	13	100	85
	30–49 år	28	36	33	3	100	227
	50–64 år	20	39	36	5	100	199
	65–90 år	15	46	32	7	100	273
<i>Boendeområde</i>	Ren landsbygd	28	39	30	3	100	246
	Mindre tätort	31	40	25	4	100	276
	Stad/större tätort	29	39	27	5	100	793
	Sthlm/Gbg/Malmö	27	43	27	3	100	305
<i>Boendeområde Kvinna</i>	Ren landsbygd	36	40	22	2	100	132
	Mindre tätort	41	39	18	2	100	133
	Stad/större tätort	37	39	21	3	100	419
	Sthlm/Gbg/Malmö	30	47	21	2	100	153
<i>Boendeområde Man</i>	Ren landsbygd	18	38	40	4	100	112
	Mindre tätort	23	41	30	6	100	140
	Stad/större tätort	19	41	34	6	100	371
	Sthlm/Gbg/Malmö	25	39	32	4	100	150

Kommentar: Frågan lyder: 'Om du ser till läget idag, hur oroande upplever du själv följande inför framtiden? Ökad stress i arbetslivet'. Procentbasen utgörs av de som besvarat respektive delfråga.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2022.

Tabell 4b Oro för: Ökad stress i arbetslivet, 2022 (procent)

		Mycket oroande	Ganska oroande	Inte särskilt oroande	Inte alls oroande	Summa procent	Antal svarande
<i>Samtliga</i>		29	40	27	4	100	1 652
<i>Utbildning¹</i>	Låg	34	43	19	4	100	211
	Medellåg	29	36	30	5	100	507
	Medelhög	29	44	23	4	100	354
	Hög	27	40	29	4	100	539
<i>Yrkesgrupp²</i>	Tjänstemän	27	40	29	4	100	839
	Egenföretagare inkl. lantbrukare	22	41	31	6	100	83
	Arbetare	34	40	23	3	100	496
<i>Hushållsinkomst</i>	Max 300 000	38	38	20	4	100	340
	301 000–800 000	28	40	27	5	100	727
	Mer än 800 000	22	41	34	3	100	449
<i>Arbetsmarknadsstatus³</i>	Förvärvsarbetande	30	38	29	3	100	838
	Arbetslös	54	25	21	0	100	63
	Ålders-/avtalspensionär	24	46	25	5	100	475
	Sjuk-/aktivitetsersättning	(47)	(38)	(10)	(5)	100	21
	Studerande	30	39	24	7	100	112
<i>Ideologisk orientering</i>	Klart-/något till vänster	35	40	23	2	100	607
	Varken eller	29	43	24	4	100	358
	Något-/klart till höger	24	39	31	6	100	656
<i>Fackföreningsmedlemskap</i>	LO	41	39	18	2	100	247
	TCO	34	41	23	2	100	344
	SACO	23	44	30	3	100	151
<i>Anställningsform</i>	Tillsvidare-/fastanställning	28	41	27	4	100	1 267
	Tidsbegränsad anställning	37	35	24	4	100	141

Kommentar: För frågans lydelse samt procentbas se tabell 4a. ¹Låg = grundskola eller motsvarande, Medellåg = gymnasium eller motsvarande, Medelhög = eftergymnasial utbildning ej högskola/universitet eller högskola/universitet kortare än 3 år, Hög = högskola/universitet minst 3 år. ² Yrkesgruppkategori baserad på fråga om yrke samt fråga om yrkesgrupp. Tjänstemän = 'Hög tjänsteman; ledande befattning', 'kvalificerad tjänsteman' och 'övrig tjänsteman', Egenföretagare inkl. lantbrukare = 'småföretagare exkl. lantbrukare' och 'lantbrukare m.fl.', Arbetare = 'arbetsledare; tekniker', 'yrkesutbildad inom handel/service/omsorg', 'yrkesutbildad arbetare' och 'övrig arbetare'. ³I kategorin 'Förvärvsarbetande' ingår även sjukskrivna och föräldralediga. I kategorin 'Arbetslös' ingår svarsalternativen 'Har arbete i arbetsmarknadspolitiska åtgärder/genomgår arbetsmarknadsutbildning' och 'Arbetslös'. Resultat i parentes bygger på svarstal under 50 personer.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2022.

Tabell 5a Oro för: Osäkra anställningsvillkor, 2022 (procent)

		Mycket oroande	Ganska oroande	Inte särskilt oroande	Inte alls oroande	Summa procent	Antal svarande
<i>Samtliga</i>		26	34	33	7	100	1 642
<i>Kön</i>	Kvinna	30	36	29	5	100	847
	Man	21	33	37	9	100	785
<i>Ålder</i>	16–29 år	28	29	34	9	100	218
	30–49 år	22	33	38	7	100	468
	50–64 år	27	33	35	5	100	436
	65–90 år	27	40	26	7	100	520
<i>Ålder Kvinna</i>	16–29 år	32	29	33	6	100	126
	30–49 år	26	33	38	3	100	240
	50–64 år	31	36	29	4	100	236
	65–90 år	31	43	19	7	100	245
<i>Ålder Man</i>	16–29 år	21	30	35	14	100	87
	30–49 år	19	31	38	12	100	226
	50–64 år	21	29	43	7	100	198
	65–90 år	23	38	32	7	100	274
<i>Boendeområde</i>	Ren landsbygd	23	33	36	8	100	243
	Mindre tätort	29	34	31	6	100	276
	Stad/större tätort	25	34	34	7	100	789
	Sthlm/Gbg/Malmö	26	35	32	7	100	303
<i>Boendeområde Kvinna</i>	Ren landsbygd	25	37	31	7	100	130
	Mindre tätort	38	37	21	4	100	131
	Stad/större tätort	29	35	31	5	100	412
	Sthlm/Gbg/Malmö	27	36	34	3	100	153
<i>Boendeområde Man</i>	Ren landsbygd	20	28	43	9	100	111
	Mindre tätort	22	30	40	8	100	142
	Stad/större tätort	20	33	37	10	100	374
	Sthlm/Gbg/Malmö	25	34	30	11	100	148

Kommentar: Frågan lyder: 'Om du ser till läget idag, hur oroande upplever du själv följande inför framtiden? Osäkra anställningsvillkor'. Procentbasen utgörs av de som besvarat respektive delfråga.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2022.

Tabell 5b Oro för: Osäkra anställningsvillkor, 2022 (procent)

		Mycket oroande	Ganska oroande	Inte särskilt oroande	Inte alls oroande	Summa procent	Antal svarande
<i>Samtliga</i>		26	34	33	7	100	1 642
<i>Utbildning¹</i>	Låg	33	42	20	5	100	204
	Medellåg	28	32	32	8	100	505
	Medelhög	26	35	32	7	100	351
	Hög	21	32	39	8	100	542
<i>Yrkesgrupp²</i>	Tjänstemän	22	33	38	7	100	839
	Egenföretagare inkl. lantbrukare	24	28	37	11	100	79
	Arbetare	30	38	26	6	100	493
<i>Hushållsinkomst</i>	Max 300 000	40	33	21	6	100	337
	301 000–800 000	26	36	31	7	100	725
	Mer än 800 000	14	31	46	9	100	447
<i>Arbetsmarknadsstatus³</i>	Förvärvsarbetande	22	32	39	7	100	833
	Arbetslös	43	30	25	2	100	63
	Ålders-/avtalspensionär	28	40	25	7	100	469
	Sjuk-/aktivitetsersättning	(38)	(38)	(14)	(10)	100	21
	Studerande	29	30	31	10	100	112
<i>Ideologisk orientering</i>	Klart-/något till vänster	36	35	24	5	100	604
	Varken eller	28	36	30	6	100	354
	Något-/klart till höger	16	33	42	9	100	654
<i>Fackföreningsmedlemskap</i>	LO	37	39	20	4	100	244
	TCO	28	34	34	4	100	345
	SACO	14	35	44	7	100	151
<i>Anställningsform</i>	Tillsvidare-/fastanställning	24	35	34	7	100	1 262
	Tidsbegränsad anställning	40	28	27	5	100	141

Kommentar: För frågans lydelse samt procentbas se tabell 5a. ¹Låg = grundskola eller motsvarande, Medellåg = gymnasium eller motsvarande, Medelhög = eftergymnasial utbildning ej högskola/universitet eller högskola/universitet kortare än 3 år, Hög = högskola/universitet minst 3 år. ²Yrkesgruppkategori baserad på fråga om yrke samt fråga om yrkesgrupp. Tjänstemän = 'Hög tjänsteman; ledande befattning', 'kvalificerad tjänsteman' och 'övrig tjänsteman', Egenföretagare inkl. lantbrukare = 'småföretagare exkl. lantbrukare' och 'lantbrukare m.fl.', Arbetare = 'arbetsledare; tekniker', 'yrkesutbildad inom handel/service/omsorg', 'yrkesutbildad arbetare' och 'övrig arbetare'. ³I kategorin 'Förvärvsarbetande' ingår även sjukskrivna och föräldralediga. I kategorin 'Arbetslös' ingår svarsalternativen 'Har arbete i arbetsmarknadspolitiska åtgärder/genomgår arbetsmarknadsutbildning' och 'Arbetslös'. Resultat i parentes bygger på svarstal under 50 personer.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2022.

Tabell 6a Oro för: Digital övervakning, 2022 (procent)

		Mycket oroande	Ganska oroande	Inte särskilt oroande	Inte alls oroande	Summa procent	Antal svarande
<i>Samtliga</i>		22	30	38	10	100	1 642
<i>Kön</i>	Kvinna	21	32	39	8	100	845
	Man	24	27	38	11	100	788
<i>Ålder</i>	16–29 år	23	34	35	8	100	218
	30–49 år	23	29	38	10	100	467
	50–64 år	20	28	40	12	100	438
	65–90 år	24	30	38	8	100	519
<i>Ålder Kvinna</i>	16–29 år	20	36	36	8	100	124
	30–49 år	17	35	41	7	100	241
	50–64 år	20	29	42	9	100	236
	65–90 år	27	28	36	9	100	244
<i>Ålder Man</i>	16–29 år	28	28	35	9	100	89
	30–49 år	29	22	37	12	100	225
	50–64 år	20	26	39	15	100	200
	65–90 år	20	33	39	8	100	274
<i>Boendeområde</i>	Ren landsbygd	24	31	33	12	100	240
	Mindre tätort	24	28	37	11	100	278
	Stad/större tätort	21	28	42	9	100	791
	Sthlm/Gbg/Malmö	22	33	35	10	100	301
<i>Boendeområde Kvinna</i>	Ren landsbygd	23	35	32	10	100	128
	Mindre tätort	26	30	36	8	100	133
	Stad/större tätort	20	29	43	8	100	413
	Sthlm/Gbg/Malmö	20	35	36	9	100	150
<i>Boendeområde Man</i>	Ren landsbygd	25	27	35	13	100	110
	Mindre tätort	24	26	37	13	100	143
	Stad/större tätort	22	27	41	10	100	375
	Sthlm/Gbg/Malmö	25	30	34	11	100	149

Kommentar: Frågan lyder: 'Om du ser till läget idag, hur oroande upplever du själv följande inför framtiden? Digital övervakning'. Procentbasen utgörs av de som besvarat respektive delfråga.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2022.

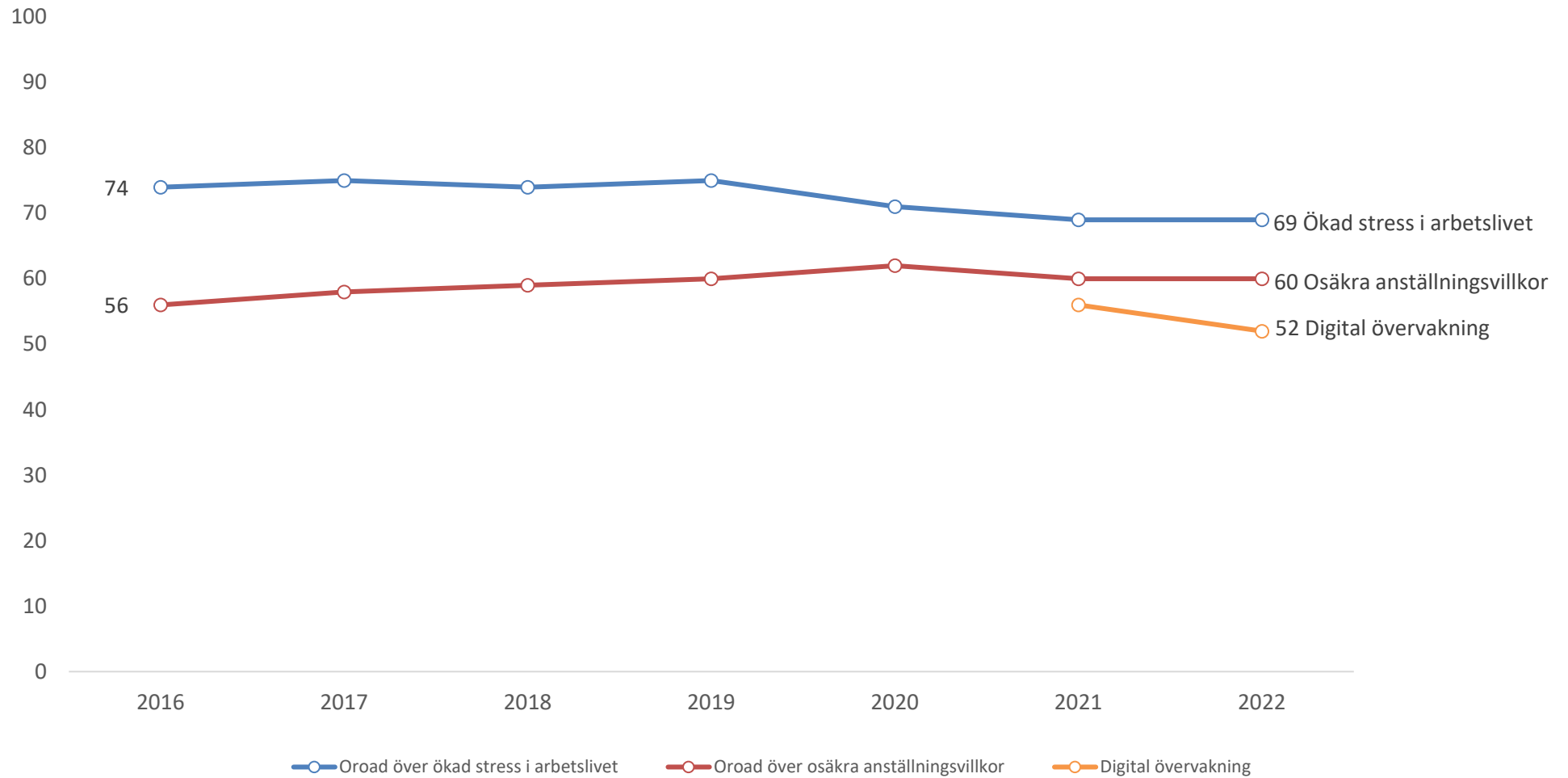
Tabell 6b Oro för: Digital övervakning, 2022 (procent)

		Mycket oroande	Ganska oroande	Inte särskilt oroande	Inte alls oroande	Summa procent	Antal svarande
<i>Samtliga</i>		22	30	38	10	100	1 642
<i>Utbildning¹</i>	Låg	24	30	37	9	100	203
	Medellåg	23	29	38	10	100	510
	Medelhög	25	28	39	8	100	348
	Hög	19	32	38	11	100	540
<i>Yrkesgrupp²</i>	Tjänstemän	20	30	40	10	100	838
	Egenföretagare inkl. lantbrukare	31	29	29	11	100	80
	Arbetare	23	29	39	9	100	494
<i>Hushållsinkomst</i>	Max 300 000	32	30	30	8	100	332
	301 000–800 000	22	28	40	10	100	727
	Mer än 800 000	14	31	44	11	100	449
<i>Arbetsmarknadsstatus³</i>	Förvärvsarbetande	20	28	41	11	100	834
	Arbetslös	34	38	23	5	100	64
	Ålders-/avtalspensionär	22	30	39	9	100	472
	Sjuk-/aktivitetsersättning	(24)	(38)	(19)	(19)	100	21
	Studera	23	27	42	8	100	111
<i>Ideologisk orientering</i>	Klart-/något till vänster	24	35	33	8	100	604
	Varken eller	30	28	34	8	100	352
	Något-/klart till höger	16	26	45	13	100	658
<i>Fackföreningsmedlemskap</i>	LO	26	32	34	8	100	244
	TCO	20	30	40	10	100	343
	SACO	16	33	42	9	100	151
<i>Anställningsform</i>	Tillsvidare-/fastanställning	20	29	41	10	100	1 260
	Tidsbegränsad anställning	32	36	27	5	100	142

Kommentar: För frågans lydelse samt procentbas se tabell 6a. ¹Låg = grundskola eller motsvarande, Medellåg = gymnasium eller motsvarande, Medelhög = eftergymnasial utbildning ej högskola/universitet eller högskola/universitet kortare än 3 år, Hög = högskola/universitet minst 3 år. ² Yrkesgruppkategori baserad på fråga om yrke samt fråga om yrkesgrupp. Tjänstemän = 'Hög tjänsteman; ledande befattning', 'kvalificerad tjänsteman' och 'övrig tjänsteman', Egenföretagare inkl. lantbrukare = 'småföretagare exkl. lantbrukare' och 'lantbrukare m.fl.', Arbetare = 'arbetsledare; tekniker', 'yrkesutbildad inom handel/service/omsorg', 'yrkesutbildad arbetare' och 'övrig arbetare'. ³ I kategorin 'Förvärvsarbetande' ingår även sjukskrivna och föräldralediga. I kategorin 'Arbetslös' ingår svarsalternativen 'Har arbete i arbetsmarknadspolitiska åtgärder/genomgår arbetsmarknadsutbildning' och 'Arbetslös'. Resultat i parentes bygger på svarstal under 50 personer.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2022.

Figur 2 Andel oroade över tid, 2016–2022 (procent)

Kommentar: För frågornas lydelse se tabell 4a, 5a och 6a. Tabellen redovisar andelen ganska/mycket oroad. Procentbasen utgörs av de som besvarat respektive delfråga.

Källa: De nationella SOM-undersökningarna 2016–2022.

SOM-institutet vid Göteborgs universitet genomför årligen nationella och lokala frågeundersökningar och anordnar seminarier på temat Samhälle, Opinion och Medier.

SOM-institutet | Seminariegatan 1B | Box 710, 405 30 Göteborg
031 786 3300 | info@som.gu.se | www.gu.se/som-institutet

